

Hverdagsmennesker, men Folk, der er i Besiddelse af ganske særlige Egenskaber, som gør dem egnede til denne Stilling; og i Stedet for, at det lægges i Menighedernes Haand at træffe Afgørelsen af, om de paa-gældende er i Besiddelse af disse ganske særlige Egenskaber, lægges denne Afgørelse nu i Biskoppens Haand. Efter min Opfattelse vil det føre til, at Mennesker, som er egnede til Præstegerningen og har ganske særlige Egenskaber dertil, vil blive udelukket. For de Folk, som Biskopperne, der er Embedsmænd og inde i Systemet, særlig vil finde egnede, er Folk, som har de samme Meninger som Biskopperne, som gaar i den samme aandelige Dragt som disse, Folk, som holder sig indenfor de afstukne Stier. Det er Folk, som ikke vil tilføre Kirken noget nyt eller originalt. Thi naar en saadan Mand eller Kvinde har rejst sig i Historien, har de altid haft Biskopperne imod sig, og det vil de vedblive at have. Hvis man derfor sætter op som Normen, at det skal være Biskoppen, der er den afgørende, er der een Ting, man i hvert Fald kan være sikker paa, det er, at kirkeligt, aandeligt Nysyn, banebrydende Ideer, Folk, som kan føre nyt Liv og Vækkelse ind, vil blive holdt ude. Derfor tror jeg, at hvis denne Bestemmelse skal sættes ind, at det er Biskopperne, der skal dømme, burde man se det under Synspunktet, at Præstemangelen skal afhjælpes ad denne Vej, og ikke under det Synspunkt, at man skal tilføre Kirken aandelig Kraft efter Biskoppens Anvisning. Hvis f. Eks. en Mand som Grundtvig havde været Historiker og ikke Teolog, hvad han meget sandsynligt vilde have været, hvis han var opstaaet i vore Dage, var blevet grebet, som han blev, af Kristendommen og vilde have været ind i Kirken, tør jeg nok sige, at han efter den højtærede Ministers Forslag var blevet holdt ude af Biskopperne. Bestemmelsen om, at Biskopperne skal have denne øgede Magt og Menighederne sættes under deres Formynderskab, kan jeg altsaa ikke tiltræde. Jeg kan heller ikke tiltræde den Bestemmelse, fordi den gør Adgangen til Præsteembeder vanskeligere for Læg-mænd, og heller ikke den skærpene Bestemmelse i Almindelighed om Læg-mænds Adgang til at blive Præst i Folkekirken.

Den højtærede Minister sagde i sin Forelæggelsestale, at han vilde anse det for noget af en Ulykke, hvis Tilgangen til det teologiske Studium blev standset derved, at Læg-mænd fik Adgang til Præstestillinger; det var af saa stor Betydning, at Præsterne var i Stand til at tage den aandelige Debat

op med enhver nok saa veluddannet Mand. Jeg kan ikke tillægge dette Moment syn-derlig Betydning. I gamle Dage var det saaledes, at Præsten var Sognets aandelige Midtpunkt, og at Gejstligheden i Almindelighed betød noget afgørende for det almindelige Aandsliv i Landet. Men saaledes er det ikke nu om Stunder. I den religiøse Diskussion, som føres i vore Dage her i Landet, gaar Præsterne ikke foran. Der er ikke en eneste Embedsmand indenfor Folkekirken, som fører an paa den Maade, at han sætter sin Samtids Sind og Tanker i Bevægelse. Det er Filosofer, Digtere og Forfattere, som nu spiller den aandelige Rolle, som en stor Del af Præstestanden spillede i gamle Dage. Det udelukker naturligvis ikke, at der ogsaa indenfor den teologiske Kreds i vore Dage kan være fremragende aandelige Personligheder, men det har en helt anden Karakter end tidligere, og det, som Ministeren lægger Vægt paa, at Præsten skal kunne diskutere med en veluddannet Mand i sit Sogn, det tror jeg derfor ikke betyder noget som helst for aandeligt Liv i Almindelighed. I Modsætning til forhen, da Præsten var Sognets aandelige Midtpunkt, betragtet som en Mand, man rettede sig efter, „vor Far“, som man kaldte ham, en lært Mand (stavet med t), som man sagde i gamle Dage, er Præstens Opgave nu den at passe Menighedsarbejdet, at være Tjener mere end at være Hyrde, at være *minister*, om man vil, mere end at være *pastor*, og derfor er det ikke af stor Betydning, at han har denne Uddannelse. Det tror jeg ogsaa, den ærede foregaaende Taler har Ret i, at Menighedsarbejdet kan udføres mange Gange lige saa godt, og maaske bedre, af Folk, som ikke har denne Uddannelse. Jeg deler derfor ikke Troen paa, at der skulde staa aandelige Værdier paa Spil ved, at der blev en mere almindelig Adgang til Præstestillingen for ikke-teologiske Kandidater — ogsaa for Kvinder, hvad enten de er teologiske Kandidater eller ikke.

Den højtærede Minister har ikke taget Stilling hertil, men han brugte i sin Forelæggelsestale flere Gange Udtrykket „Mennesker“ i Forbindelse med Præstestillingen. Kvinder er jo ogsaa Mennesker, og selv om det efter min Opfattelse i det store og hele vil være en Opgave, der egner sig bedst for Mænd, kan jeg ikke se, at nogen Mand — enten han er Minister, eller hvad han er — har nogen som helst Ret eller Myndighed til at nægte sine kvindelige Medborgere Adgang paa lige Fod til disse Embeder. Jeg begriber ikke, hvorfra den højtærede